

tische verhoudingen. Door het beruchte pact van Varkiza ontwapenden en verloochenden de stalinisten destijds gedeeltelijk de arbeiders, die zij de vorige dag in de strijd hadden geworpen. Het weer toemenen van de activiteit van de guerilla's en het uitroepen van de regering Markos nu, staan in betrekking tot de vorming van de Kominform, het échec van de Londense conferentie en het daarop gevolgde stalinistische offensief tegen Amerika en zijn bondgenoten.

Momenteel is Griekenland het terrein waar de imperialisten het felst tegenover elkaar staan. Met de wapens en met de diplomatie. De Amerikaanse marine in de Middellandse zee wordt versterkt en Washington bewapent intensief zijn Griekse huurelingen. De „volksdemocratieën“ (de balkanregeringen) verlenen steun aan de „rebellens“ en men meldt, dat deze nu beschikken over bombardementsvliegtuigen.

Het andere Griekenland van Tsaldaris-Sophoulis, lid van de U.N.O. en gesteund door Washington, onderstrept de ernstige situatie, die een eventuele erkenning van de regering Markos door Rusland en zijn satellieten zou tweeweg brengen.

Maar laten wij niet uit het oog verliezen, dat de Griekse kwestie zich voegt in het algemene raam van het inter-kapitalistische conflict. Morgen zal zij misschien niet meer die grote betekenis hebben en zullen Iran of Korea (denk ook aan Praag) waar nieuwe „fascisten“ en „democraten“ opnieuw elkaar zullen trotseren, die plaats innemen. Het slagveld is de gehele wereld en de goedwillige soldaten zijn de proletariërs onderworpen aan de ideologische druk van hun democratische en stalinistische uitbuiters.

De doden van Griekenland zijn de eerste slachtoffers van de derde imperialistische wereldoorlog.

Moment-Opname uit het land van de Dollar

De Rode Proleet.

Wij willen eens de aandacht vragen voor de huidige toestand van de enige tienduizendtallen overgebleven Indianen in Amerika. In dit „vrije land, waar iedereen gelijke kansen heeft“ (zo wordt het tenminste de schoolkinderen geleerd en zo geloofd het iedere welvarende Amerikaan) sterven de oorspronkelijke bewoners van dit land uit door ondervoeding.

De Indianen zijn, juist als zeldzame exemplaren van een verdwijnende diersoort, in reservaten bijeengebracht, al is de aanleiding grotendeels anders. Wat dit betekenen kunnen we uit een rapport vernemen van ondernemende journalisten, die het reservaat van de Navajo-Indianen bezochten.

De grond in dit reservaat is steenachtig en zeer dor. De voornaamste bron van inkomsten voor de Navajo's is de schapekweek: De opbrengst hiervan is lang niet toereikend om de mensen te voeden en te kleden. Het kan er 's winters zeer koud zijn. De kleding is dan absoluut onvoldoende, daar deze bestaat uit wat lappen, terwijl schoeisel of andere voetbedekking een ongekende luxe is. De armoede is er zelfs zo erg, dat de helft van de kinderen sterven voor zij de schoolplichtige leeftijd hebben bereikt. Trouwens de woorden „schoolplicht voor een Navajo-kind“ zijn een aanfluiting. De weinige scholen die er waren, zijn onlangs gesloten. Niet uit gebrek aan belangstelling, want de kleine Navajo's liepen uren ver om de school te bezoeken en smeekten om toegelaten te worden!

De geneeskundige verzorging is al even slecht. Op 24000 vierkante mijlen is

Wat propageert Spartacus?

„Spartacus“ dat is in dit verband De Communistenbond Spartacus. Spartacus wil er aan medewerken, dat de arbeidersbeweging opnieuw opleeft, in nieuwe vormen. Vrij algemeen is de opvatting, dat de beweging in haar oude vormen is vastgelopen, dat de klasse enorme nederlagen heeft geleden en lijdt. Toch weten wij, dat het kapitalisme een maatschappelijke orde is, die, doordat anderen dan de arbeiders de productiemiddelen beheersen, deze arbeiders uitbuit. Wij weten, dat de arbeiders voortdurend worden gedreven, om tegen die uitbuiting te strijden. Bovendien, die uitbuiting neemt steeds ondragelijker vormen aan, tot de meest alzijdige knechtschap toe. De reusachtig groeiende imperialistische tegenstellingen in het kapitalisme, die ons van oorlog tot verschrikkelijker oorlog voeren, dwingen overal het stelsel de verhoudingen, waaronder de arbeiders leven, te verslechteren.

Wie de strijd daartegen noodzakelijk acht, ziet zich als vanzelf voor de vraag gesteld, hoe de arbeidersklasse dan toch steeds nederlagen lijdt. En anderzijds, op welke wijze deze fatale cirkelgang van oorlog tot oorlog, van slavernij tot erger slavernij, kan worden doorbroken.

Voor de beantwoording van die vragen, moeten de massabewegingen van de arbeidersklasse, zoals die in het verleden aan de dag traden en zoals die nu tot uiting komen, en de eisen waaraan die bewegingen moeten voldoen, worden gekend en begrepen.

Bij een dergelijk onderzoek, blijkt alras, dat de structuur van het kapitalisme lang niet overal dezelfde is, maar vooral dat zij in de loop van de tijd belangrijk is veranderd. En dan wordt het verklaarbaar, dat de arbeidersbeweging onder verschillende maatschappelijke voorwaarden, ook verschillende strijdvormen hanteert. Maar ook wordt begrepen, dat in de hoofden van de arbeiders oude, versleten, maar als „beproefde“ strijdmiddelen en organisaties bekend zijnde middelen en organen, een betreuenswaardig taak leven hebben. Al-

slechts één veldarts, één reizende tandarts en één verpleegster. Voorheen was het iets beter, maar gedurende de laatste vijf jaren zijn vijf van de zo nodige kleine hospitalen gesloten.

De Navajo-Indiaan is belastingplichtig en als het op betalen aankomt weet de Amerikaanse regering hem wel te vinden ook! Maar, wanneer het sociale voorzieningen betreft, is vadertje staat hem vergeten. Toch besteedde de U.S.A. 80 jaar geleden \$ 100.000.000 om de Indianen te dwingen in de reservaten te gaan wonen en bestuurders zwoeren hen zelfs een heilige eed, dat voor onderwijs gezorgd zou worden en er voor iedere dertig kinderen een onderwijzer zou komen. In de praktijk hebben 60 pCt. van de kinderen nimmer een school kunnen bezoeken.

Toen in de stadjes, in de nabijheid van het reservaat gelegen, het aantal t.b.c. gevallen toenam, kwam de ellendige toestand van de Navajo's aan het licht, daar het reservaat de besmettingshaard bleek te zijn.

Nu trekken de Navajo's de aandacht van de pers en worden Rode Kruis ambulances ingericht om de aangerichte schade weer enigszins te herstellen.

Wil men de Navajo-Indianen werkelijk voor de ondergang behoeden, dan zullen Rode Kruis ambulances alleen hen niet kunnen redden. Nodig is dat over het gehele gebied een bevoelingsstelsel wordt gelegd, zoals dat in de Tennessee-vallei is geschied, zodat de dorre vlakten in vruchtbare gebieden worden herschapen.

leen dan wordt het begrijpelijk waarom zoveel nederlagen moeten worden geleden. Komt men tot dit begrip, dan eerst wordt men vatbaar, voor hetgeen in de volle omvang Spartacus wil.

Eén van de historisch ten volle te verklaren oude begrippen, is, dat de arbeiders, hoe dan ook, de macht in de staat moeten veroveren. Bijna in alle richtingen heerst nog deze gedachte. Maar toch, in Rusland eerst, in Duitsland later en nu hier en overal, blijkt, dat de nieuwste ontwikkeling van het kapitalisme zelf gaat in de richting van staatsordering in het economische leven. En wat blijkt? De staat is niet en wordt niet de gemeenschap der werkenden. De werkenden worden meer onderworpen en sterker uitgebuit. Aan de top van dit nieuwe of vernieuwde economische en politieke leven staan oude of nieuwe machthebbers, die de productiemiddelen beheersen. En daarom blijven de arbeiders de uitgebuitten. Politieke partijen van de oude stempel en vakbewegingen doen aan die onderwerping van de arbeidersklasse mee. Ook daarin heersen, als in de bedrijven, de topdirecties.

Zo kan het niet anders, dan dat telkens, wanneer de arbeiders blijken vertrouwen te stellen in de staat, in de partij, in de vakbeweging, als instrumenten, die het voor hen, arbeiders, wel klaar zullen maken, dat vertrouwen wordt beschaamd.

Zo is overal over de gehele wereld, hier zwakker, daar sterker, een proces gaande in het denken van de arbeiders en daardoor ook in hun optreden, dat verheldering brengt over dit belangrijke punt: we kunnen van niemand, van geen enkele instantie, van geen enkele persoon, iets verwachten op het punt van onze bevrijding; de bevrijdingsstrijd en ook de primitiefste strijd om het bestaan van de klasse, is een strijd van onze klasse zelf. Niet een strijd van iedere arbeider afzonderlijk, natuurlijk, maar een zelfstandige strijd van de klasse, een georganiseerde strijd dus; een strijd van de klasse zelf.

Dat wil Spartacus propageren.

De volgende keer iets over de vraag, hoe Spartacus meent, dat de klasse in dit opzicht er voor staat en hoe zij voortdort.

Maar dat gebeurt slechts, wanneer men de zekerheid heeft, dat het daarvoor benodigde kapitaal in de toekomst zijn winsten zal afwerpen. Waarschijnlijk zien de kapitaalbezitters in Amerika op het ogenblik meer voordeel in beleggingen van andere aard. Dus moet de Navajo lijden en sterven.

Een opgevangen klank uit Amsterdams Raadsdebat!

Wedijver in vaderlandsliefde!

De heer Sal Tas, (P.v.d.A.):

„De communisten hebben ongetwijfeld grote moed getoond en vele offers gebracht. Zij zijn gevallen voor het communisme.“

De heer Brandenburg (CPN):

Leugenaar (rumoer).
(Uit Parool van 25 Maart 1948).

Zomerkamp 1948

Wij komen nu toe aan de outillage van het „Plankenhuus“. Daarover het volgende.

Het kamphuis bevat vier zalen (slaapzalen) welke keurig verzorgd en zeer licht zijn. Verder een prima eetzaal, die tevens als dagverblijf dienst doet. Prachtige waslokalen en enige douche-cellen. Dus zoals men ziet alles in orde.

Nu, bij het verschijnen van dit krabbeltje, de voorjaarsconferentie bijna aanvang, verwachten wij, waar er diverse kameraden uit het land dan in Amsterdam zijn, dat van alle kanten de aanmeldingen binnenkomen. Dit is ook gewenst daar het voor de organisatie overzichtelijker is, wanneer bijtijds de aanmeldingen binnen zijn.

Deelnemers storten f 3.— per maand, per persoon, en de totale kosten voor een hele week bedragen f 25.— p. p. Kinderen tot tien jaar f 12.50. Nog steeds kunnen opgaven gezonden worden aan KEES v. d. KUIL, 1e Oosterparkstraat 127 II, Amsterdam Oost.

WERKGROEP ZOMERWERK.

10 APRIL 1948

PRUS 12 CENT

8e Jaargang No 15

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Wat is Communisme?

Proloog.

Stellen wij ons een primitieve volksstam voor de geest. Zwak in kracht tot verweer tegen de machten der natuur, tegen de roofdieren, tegen andere volksstammen, moet zij haar strijd om het bestaan, het bestaan van de stam en elk van haar leden voeren. Elk van haar leden bezit zijn persoonlijke lichamelijke kracht en zijn geestelijk, hoezeer ook nog beperkt, vermogen. Hij beseft, uit oeroude ervaring, dat zijn bestaan in de meest directe zin van het woord, afhankelijk is van zijn stam, zijn gemeenschap. Zijn geringe kracht, moet er dus op zijn gericht de stam, in haar en zijn strijd om het bestaan, te handhaven. Zij zijn niet veel anders, dan middelen tot vergroting van de individuele kracht van elke stamgenoot. Anders gezegd, zij zijn verlengstukken, versterkingen van dat wonderlijk mooie, natuurlijke instrument van het menselijk lichaam, arm met hand. De stenen beitel, de werpsteen, de speer en de werpspies hebben allen dat karakter. Elk strijdbaar lid van de stam bezit deze wapenen en een wezenlijk verschil is er tussen wapen en werktuig niet. Zij zijn hem in alle opzichten bestaansmiddel. Hij weet dat hij er zichzelf en zijn stam mee kan handhaven tegen aanranding en hij weet ook, dat het wapen-werktuig nodig is, om datgene op de natuur te veroveren, wat hem dienen moet voor voeding, kleding enz., kortom, hetgeen hem in staat moet stellen te leven.

Onder geen omstandigheid zal de primitieve mens zonder meer afstand doen van deze wapen-werktuigen, omdat hij weet dat dit het einde is van zijn eigen plaats in de gemeenschap, de stam, en de ondergang van de stam als geheel betekent. Zozeer is hij daarvan overtuigd, dat de doden hun wapenen worden medegegeven, om hen te dienen in het „hiernamaals“.

Maatschappelijke orden gesplitst in klassen.

Het is binnen het bestek van een weekblad-artikel onmogelijk, de ontwikkeling

van de menselijke samenleving op de voet te volgen. Wij stellen alleen vast, dat naarmate de ontwikkeling van wapenen en werktuigen verder voortging, nieuwe, andere, maatschappelijke organisaties dan stammen noodzakelijk werden. De mens kwam krachtiger te staan in de natuur. De wijze waarop hij in zijn levensonderhoud voorzorg met betere werktuigen, en vooral met werktuigen, die niet ieder meer voor zich kon bezitten, waren er oorzaak van, dat zich van tijd tot tijd het maatschappelijk leven wijzigde, beter gezegd, dat de mens gedwongen was, daarin wijziging te brengen. Al wat wij daarna constateren, komt er op neer, dat de historische omstandigheden er toe leidden, dat in de menselijke gemeenschappen een voortdurende strijd ontstond, over het beheersen van de werktuigen, de productiemiddelen, ook wel voortbrengingsmiddelen genoemd. Het beheersen van die productiemiddelen, die de producten van de arbeid steeds meer kunnen vermenigvuldigen, biedt de mogelijkheid een steeds groter deel van die rijkdom zich te doen toevoelen.

De gemeenschappen der mensen, het maatschappelijke leven, splitsen zich dan in klassen. Het bezit (het beheersen) van de bodem, is één van de eerste oorzaken van klassenstrijd. Wie geen grond heeft, wordt afhankelijk, hetzij als slaaf of horige, of als schatplichtige van degenen, wiens bodem hij bewerken moet of mag. Het gebruik maken van de molen, die aan de „heer“ behoort, wordt niet anders toegestaan, dan tegen afstand van een deel van het product, het meel. En telkens wisselen, in verband met de zich voortdurend ontwikkelende werktuigen of productiekrachten, de klassenverhoudingen; telkens veranderen ook in verband daarmee, de maatschappelijke politieke verhoudingen. Alle in klassen gesplitste maatschappelijke organisaties en alle klassenstrijden, vinden hun oorzaak in het probleem: wie beheerst de productiemiddelen. Het opkomen der burgerij is te verklaren uit het feit, dat de ontwikkeling van het

handwerktuig in die periode met zich bracht, dat de smid en de schrijnwerker, de bakker en de wever, zelf weer met eigen werktuigen zich sterk en vrij gevoelden en werkelijk waren zij ook de krachten, die het maatschappelijke leven opwaarts stuwden.

Laten wij hiermede, korthedshalve, onze historische beschouwing beëindigen.

Het moderne kapitalisme

Het moderne werktuig, ter voorziening in de menselijke behoeften, is niet meer het werktuig dat in handen is van, beheerst wordt door, de individuele mens. Geweldige fabriekscomplexen met ingenieuze installaties, zijn de middelen, om in collectieven van duizenden en tienduizenden werkers, waarbij ieder van hen een kleine deel-arbeid bijdraagt, een reusachtige productie te scheppen. Naar en van overal gaan en komen eindproducten en grondstoffen, hetgeen mogelijk wordt gemaakt door een evenzeer maatschappelijk geworden verkeerswezen, te weten schepen en luchtvaart, gepaard aan de indirecte middelen van telefoon, telegraaf, radio enz. Daarmede is een einde gekomen aan de zelfstandigheid van de kleine burger. Daarnaast is dus een nieuwe klasse van de uitsluitende arbeidskracht bezittende werkers ontstaan, die geen ander contact met dit productie-apparaat heeft, dan dat haar leden aan de beheersers van het geheel hun arbeidskracht moeten verkopen en op die wijze de onderworpenen zijn. Zij, die de werktuigen, de productiemiddelen, beheersen, zijn de heersers, onverschillig of zij hun directieven (opdrachten) geven van uit de directie-kamers der monopolies, of de regeringsbureaux van de staat. Dit alles bestaat in Europa, zowel als in Amerika en Rusland. Dat is de jongste fase van het kapitalisme. Er zal geen vrijheid voor de mens zijn, zolang niet de miljoenen werkers de oeroude waarheid opnieuw verwerklijken, zelf meester te zijn over het werktuig, over het productie-apparaat. De primitieve mens zou zijn wapen-werktuig nimmer afgeven. Wij zijn het kwijtgeraakt. Daarom leven wij, ondanks de vergevorderde maatschappelijke verhoudingen, in slavernij. Het oude keert nimmer weer. Wij zijn het stadium van de primitieve

mens ver te boven. Nimmer meer zal het wapen-werktuig het eigen bezit, het eigen verlengstuk zijn van de arm en hand van de individuele mens. Kracht en daarmee vrijheid kunnen de strijdene arbeiders, strijdend voor hun bestaan, slechts collectief winnen, door te stellen, dat de collectief gebruikte arbeidsmiddelen hun ook collectief toebehoren. En hier ligt het antwoord op de vraag, wat communisme is.

De staat verdrukt.

Zodra de mensheid de periode van klassenstrijd is ingetreden, de periode van strijd om de beheersing van de productiemiddelen, groeien naast deze gewone werktuigen ook bijzondere. Wij doelen hier in het bijzonder op de politieke instrumenten, waarmee de heersende klassen pogen hun macht te handhaven. De heersende klasse in het kapitalisme heeft als haar bijzonder werktuig te deze opzichte de staat. Bij de ontwikkeling van dit stelsel is dit staatsapparaat voor verschillende doeleinden voortdurend geperfectioneerd en versterkt. Het wordt gebruikt in de onderlinge concurrentie der heersende machten over de gehele wereld. Maar het wordt in het bijzonder gebruikt naar binnen, om de orde te handhaven, dat wil zeggen, de kapitalistische orde, de orde, die de werkers gescheiden houdt van de productiemiddelen. Het is een klassewerktuig, dat gebruikt wordt om de macht van de betrekkelijk kleine groep van heersers, te handhaven tegenover de grote massa der werkers bij wie het verlangen moet groeien, om het collectief productiemiddel ook tot een collectief-eigen bezit te maken. De staat is en wordt steeds meer het wapenwerktuig waarin allen, die de arbeid willen beheersen, zich verschanen. Het is een overheersingsapparaat, zij het dan ook, dat het hier met burgerlijke-democratie, daar met volks-democratie wordt bemanteld.

Werktuigen en wapenen hebben hun betrekkelijke nuttigheid. Hoezeer de primitieve mens zich verbonden gevoelde met zijn wapen, hij kon er afstand van doen, wanneer hij tot de overtuiging kwam, dat hij het door een beter verving. Wapenen die in de ene periode en voor de ene klasse nuttig waren, verloren elke betekenis in een volgende periode en voor een andere klasse. De staat is een onderdrukingsapparaat, in het bijzonder gericht tegen de grote massa, wier kracht niet daar maar in het zelf beheersen van de productiemiddelen is te zoeken. Het is daarom dat een strijdend communist, door de ervaringen, opgedaan in de strijd van de klasse, tot de conclusie komt, dat de arbeiders-klasse het onderdrukkerswapen van de staat niet gebruiken kan; ja, dat hij het overal bestrijden moet.

De strijd om het communisme.

Dit inzicht groeit in de klasse der uitgebuitenen. Deze heeft in haar voorhoede zelfs, beheerst als ook zij werd door de historische ontwikkeling, onder invloed

Vervolg op pag. 4

HET OUDE STANDPUNT

In de Vlam van 26 Maart lezen we, dat de Volkskrant van Romme een verband construeert tussen de C. P. en de Fed. v. Bedrijfskraken en dat de Waarheid hierop reageert door de Federatie een bedenksel te noemen van anarchisten, politie-agenten, spionnen enz.

Wij hebben de Waarheid er niet op nagekeken maar geloven ook, dat dit overbodig is; wij maken er ons geen illusies over wat we van Romme zowel als van de Stalinisten, bij een eventuele machtsverschuiving hebben te verwachten. Nuttiger, dan daarop in te gaan, vinden we een paar woorden te wijden aan de uitlating die de Vlam zich zelf over ons laat ontvallen. Deze hebben namelijk betrekking op onze opvattingen over de verhouding van de arbeidersklasse tot de staat.

De Vlam zegt hier, dat wij uitgaan van het „oude begrip, dat bij de overwinning van het socialisme de staat afsterft.“

Daar wy nooit in de Vlam een theoretische uiteenzetting over haar standpunt t.o.v. de staat hebben aangetroffen, moeten wij het met deze povere uitspraak doen. Zij is echter van zulk een belang, dat wij haar niet onopgemerkt voorbij mogen laten gaan en al direct ons bezwaar opperen tegen het woord „oude“ dat wij niet anders dan volkomen onjuist achten. Alle socialisten vóór Marx gingen er van uit dat de staatsmacht op een of andere manier verouderd moest worden en dan aangewend om het socialisme te vestigen. Bij sommigen was die uitspraak overduidelijk, bij anderen vager, doch zij kwamen alle hierop neer, dat er een aan de top geplaatste macht moest zijn, die het socialisme door allerlei maatregelen invoerde. Marx was de eerste die met dit standpunt brak. Volgens hem is de komst van het socialisme een gevolg van de belangenstrijd der klassen en voor de overgangperiode naar een communistische samenleving stelt hij, dat de regeling der productie niet door de staat, maar door de verbonden vrije associaties der socialistische samenleving tot stand komt. De passage betreffende de staat in het communistisch manifest beschouwde Marx zelf als verouderd en zijn critische uitlatingen o.a. dat de Parijse commune bewe-

zen had, dat de staat niet zomaar overgenomen kon worden, zullen de Vlam wel bekend zijn.

Dat de latere reformisten, die in deze fundamentele kwestie met Marx verschilden — zoals zij in alle fundamentele kwesties met hem verschilden — het oude standpunt weer opnamen, geeft de Vlam niet het recht ons standpunt het „oude“ standpunt te noemen. Eerder omgekeerd.

Doch oud of niet, door ons en ook Marx' standpunt het „oude standpunt“ te noemen, is dus gezegd dat de Vlam op het nieuwe (?) standpunt staat, dat de staat niet afsterft en niet gebroken moet worden.

Waarom? De Vlam heeft ons sedert haar verschijnen daaromtrent in het duister gelaten.

Wat ons zelf betreft, wij hebben bevonden dat dit „oude standpunt“ meer dan ooit door de feiten geldigheid heeft verkregen. Zoals reeds in de Parijse commune, maakten de arbeiders bij massale bewegingen steeds hun eigen organen, die direct in opverzoenlijke tegenstelling kwamen met de staat, zelfs wanneer deze, zoals in Rusland, in handen kwam van revolutionaire sociaaldemocraten, de Bolsjewiki. In Rusland, Duitsland en Italië werden de eigen strijd- en machtsorganen der arbeiders door de staat vernietigd en dat was steeds het keerpunt van de revolutie.

De gedachte, dat de staat het socialisme in moet voeren, komt in wezen voort uit de onbekwaamheid van die taak die men aan de arbeidersklasse toeschrijft. Partij v. d. Arbeid, Vlamgroep, Stalinisten en Tribunisten, verschillen alleen over de wijze waarop de staatsmacht veroverd moet worden en aangewend. Allen menen echter dat de arbeiders-klasse zelf niet in staat is het socialisme te vestigen. Daarom stellen zij de partij die dit wel kan boven de klasse. De klasse moet aan de partij gehoorzamen. Dat dit tevens betekent dat de klassestrijd als partij-strijd gezien wordt, waarbij de

klasse al of niet mag helpen, is slechts de consequentie van het partij-standpunt. Wij willen het niet beter weten dan de historie, maar erkennen wat deze ons leert. Dit zijn twee dingen. Ten eerste, dat zols wij reeds opmerkten, de massa's eigen revolutionaire organen vormen, ten tweede, dat de partij boven de massa stellen tot strijd tegen en nieuwe knechting van de massa leidt door middel van de door de Partij veroverde staatsmachine.

Het is bekend dat de Russische revolutionairen van 1917 op het standpunt stonden dat de staatsmacht moest worden vernietigd. Zij konden daar echter practies niet aan meewerken, omdat zij geen duidelijke voorstelling hadden van de wijze waarop de staatsmacht moest worden vervangen, en zij zich deze door de geringe sterkte van het Russische industriële proletariaat gedurende de revolutie niet eigen konden maken.

Dat de raden in Rusland zelf de productie, distributie en uitwisseling van goederen zouden regelen was voor een agrarisch land, met hier en daar een industrieel eiland, ondenkbaar. De gedachten konden dus die kant niet uitgaan en moesten zich richten op een samen gaan van alle krachten onder leiding van de partij, wat ten slotte tot deze vreselijke dictatuur heeft geleid.

Door echter de oorzaken van ondergang der revolutie niet te zien in de slechte leiders, maar in het louter constateren van wat objectief ontbrak, het massaal voorkomen van industrieel proletariaat, hoogontwikkeld verkeer en transport en moderne landbouw, is ook te begrijpen wat subjectief of theoretisch niet aanwezig kon zijn: een economisch program voor de revolutie. Het „oude standpunt“ dat de arbeidersklasse de staat zal vernietigen, is door de ervaring van de Russische revolutie en de klassestrijd in Duitsland, Italië en Spanje verder ontwikkeld en heeft de noodzakelijke positieve aanvulling gekregen in het werk: Grondbeginselen der Communistische productie en distributie, dat, al mogen er misschien ook fouten en tekortkomingen in zijn, het economisch program uitmaakt van de komende radenrevolutie.

ATOOMENERGIE

Sinds de bom op Hiroshima is gevallen, hebben de kranten vol gestaan van de atoomenergie. Ze hebben gesproken over de atombom, over zijn mogelijkheden in de oorlog en over de pogingen om hem te „verbieden“. Ze hebben gesproken over de atoom-energie als krachtbron, over medische toepassingen, en nog veel meer. Duizend en een mogelijkheden schijnen in deze nu vrijgemaakte natuurkracht te schuilen.

Maar hoeveel de kranten er ook over schrijven, de gewone mens kan er nauwelijks achter komen, wat er eigenlijk precies aan de hand is. En het wordt hem niet gemakkelijker gemaakt door het feit, dat de „deskundigen“ elkaar vaak vierkant tegenspreken, ja, hun eigen uitlatingen soms na niet meer dan enkele maanden herroepen om er een tegen-gestelde opvatting tegenover te zetten. Deze verwarring is niet in de eerste plaats een gevolg van het nieuwe en ingewikkelde van het probleem, maar van de geheimzinnigheid die het omhult, en van de rol die het speelt in de wereldpolitiek en in de regeringspropaganda.

De meeste mensen, die geprobeerd hebben de uiteenzettingen van de kranten op dit terrein te volgen, hebben het al lang moeten opgeven. Fantastische berichten bereiken soms deze kant van de Oceaan, en alleen uit het feit, dat er later nooit op wordt terug gekomen kan

men afleiden, dat er in werkelijkheid niets aan de hand was. Aan de andere kant weten we met stelligheid, dat er ontzaglijk belangrijke dingen gebeuren, waar we nooit iets van gewaar worden. En als er af en toe eens iets bekend wordt gemaakt, is het meestal in zo'n vorm gegoten en van zo weinig werkelijke inhoud, dat men er nog niets wijzer van wordt. Zodoende komt men er op het laatst toe, zich van het probleem af te wenden, en maar af te wachten wat er van komt.

Toch is een dergelijke houding niet juist. Wat er ook van de atoomenergie mag terecht komen, zeker is, dat hij in de wereldpolitiek een rol van enorme betekenis speelt en zal blijven spelen. Zeker is ook, dat zijn ontwikkeling van geweldige betekenis zal zijn voor de ontwikkeling van de klassenstrijd. Wat zal er gebeuren, wanneer werkelijk de atoom-energie de hele productie zou kunnen omwentelen? Zou het kapitalisme zich nieuwe, onvermoede wegen zien openen? Of zal het juist leiden tot de ineenstorting van het kapitalisme? Zal een staats-socialistische organisatie van de wereld-economie het gevolg zijn? Of zal de ontwikkeling der atoomenergie nieuwe mogelijkheden openen voor de revolutionaire strijd der arbeiders? Al dergelijke vragen moeten worden beantwoord, we mogen ze niet stilzwijgend voorbijgaan. Maar wanneer we ze willen beantwoorden, komen we telkens weer voor de moeilijkheid te staan, dat het gehele probleem van de atoom-energie voor ons een gesloten boek is.

In de ontwikkeling van de arbeiders-beweging heeft altijd de kennis van de technische gang van het productieproces een grote rol gespeeld. Geen werkelijke actie, geen organisatie is mogelijk, zonder een dergelijke kennis. Dit geldt reeds voor stakingen, waar de arbeiders moeten weten waar de vitale punten zijn van een bedrijf en hoe het in verbinding staat met de overige maatschappij. Veel meer geldt het nog voor een beweging van grotere omvang, waar het gaat om bedrijfsbezetting op grote schaal en ten slotte organisatie der productie.

De arbeiders heeft het aan deze kennis niet ontbroken. Ze zijn zelf de uitvoerders van het productieproces, en ze hebben een diepgaande kennis van het eigen en van verwante bedrijven. Maar met de atoom-energie is het anders gesteld. Niet alleen dat deze nieuwe tak van bedrijf geheel in Amerika is gevestigd, hij is bovendien zo ingericht, dat zelfs de daar werkende arbeiders geen overzicht kunnen krijgen van het geheel. Aan elke arbeider, ook aan elk lid van het technisch personeel is een bepaalde en zeer beperkte taak opgelegd, waarvan de betekenis hem zorgvuldig verborgen wordt gehouden. Er is een scherp verbod met anderen over de werkzaamheden in het bedrijf te spreken, of een andere afdeling dan de eigen te bezoeken. Wie in zo'n bedrijf werkt of er vroeger gewerkt heeft, blijft onder voortdurende bewaking van de geheime staatspolitie. Er

Wordt vervolgd.

Uit het land varatoen en Heide

verplichtte haar in Nederlandse fabrieken jaarlijks voor 10 miljoen aan katoentjes enz. te kopen. De Nederlandse fabrieken genoten dubbele protectie: een openlijke, bestaande in 12 pCt. inkomend recht van de Engelse boven de Nederlandse katoenen en wollen stoffen op Java geheven, en een geheime, ongelimiteerde, die bijpaste al wat te kort kwam. Onder dit „stelsel“ rezen spinnerijen, weverijen en katoendrukkeryen als paddestoelen uit de grond. Voor wat Twente betreft, werden daar door de „weldoener der mensheid“ Th. Ainsworth, voor rekening der Handel-Maatschappij weefscholen opgericht te Goor, Oldenzaal enz., waar aan de Twentse kinderen de zegeningen van snelspoel en huisindustrie geleerd werden en waarmee in feite de grondslag voor de latere groot-industrie werd gelegd.

Men spreekt nu nog over de textielarbeiders als textielslaven en inderdaad grensde hun positie, in het bijzonder in de aanvangsperiode, aan een toestand van slavernij. Vooral de uitbuiting van de maatschappelijk zwakkeren, meer speciaal van de kinderen, werd van 1860 tot ruim 1900 zondig overdreven en was de invloed daarvan op het behoud en de ontwikkeling van het gelacht zo verderfelijk en deed zich zo sterk gevoelen, dat, vrezende, dat de levende krachten van het volk voor lange tijd zouden aangetast worden, de regeringen gedwongen werden om in te grijpen. Wat bij voorbeeld de tijden van voor 1880 ons te zien geven leert men het beste uit een beschrijving van Dr. Coronel in „De Gids“ van 1863:

„Op een hete Julidag van het afgelopen jaar vond ik bij het betreden van zulk een ellendige wo-

ning in een der achterbuurten, een knaapje van even negen jaar, bezig met spinnen. Het kind, voor zijn jaren weinig ontwikkeld, droeg al de sporen van verwaarlozing, ellende en afmatting in zijn uiterlijk. De gehavende pluig, die het aan zijn lijf droeg, was evenals zijn lichaam afzichtelijk vuil. Mager en bleek als het was, tekende het meer lijden dan gezondheid. 't Was elf uur op de voormiddag en toch had het kind reeds zeven uur arbeid achter de rug. De vader verzekerde mij zelf, dat dit kind zeventien uur daags werkte. Terwijl hij slechts veertien uur daags arbeid en de overige aan slaap en de voeding wijdt, moest het kind doorwerken, onverpoosd van het krieken van de dag tot aan de late avond, het sobere maal onder de arbeid gebuikende. Van zijn zesde jaar bracht deze knaap dag aan dag met spinnen door, altijd aan het rad draatende, altijd staande en stappende. En nu het loon voor de moeitelijke arbeid? Vier sneden droog roggeblood daags en om de andere dag wat alachte droge aardappelen of een weinig rijst in water of melk gekookt. Was het werk goed volbracht, dan was het loon dat hij verdiende f 1.20 per week. Tot rustplaats was hem een hoopje mul stro met een zak en wat afzichtelijke lompen aangewezen, waarin hij na volbrachte dagtaak met de bestoven en verontreinigde kleren aan het lijf inkruipt. De walgelijke onreinheid, die in zijn slaapplekts heerste, was voldoende om deze als een bron van ziekte te kenmerken. De onreinheid van huid en kleren, werd mij verklaard, kwam omdat hij niet elke week zijn linnengoed kon verwisselen en omdat men de gewoonte heeft zich slechts eenmaal per week te wassen.“

Geen wonder, dat in 1883 van 868 van deze industrie-proletariërs er slechts 327, hun naam konden zetten. Van de overigen, die niet schrijven konden, hadden de ouders het wel gekend, doch dit was gaandeweg erger geworden. Wanneer een gezin, waarvan vier leden werkten, na aftrek van de huur netto f 7.65 per week verdiende, dan kon dit gezin tot de best betaalde categorie gerekend worden. In d' ornee kan de gemiddelde verdiensde bepaald worden op plan. f 4.38 per week. Hiervan werd door de patroon voor licht en materiaal nog iets afgehouden. De gedwongen winkelen hield daarnaast de arbeider volkomen in de macht der patroons, die levenslang hun schuldeisers waren. De schuld van de vader ging op de zoon over; in de gedwongen winkels waren de prijzen der levensmiddelen 10 à 15 pCt. en die der manufacturen 30 à 40 pCt. hoger dan in de vrije. Hoe de ondervoede arbeiders in de fabrieken door de honger werden geplaagd moge blijken, dat men zelfs het sterkmeel moest vergiftigen, daar dit door de arbeiders als voedsel werd genuttigd.

Ter vergelijking. De kosten van levensonderhoud in die periode bedroegen: Rundvlees p. p. f 0.45; schapenvlees p. p. f 0.35; boter p. p. f 0.80; koffie p. p. f 0.65; aardappelen per mud f 3.—; zolen en hakken per paar f 1.50; katoenen per el f 0.40; huishuur f 1.50 per week.

Bezie men dit levensmiddelen-budget en de toenmalige lonen, dan begrijpt men dat bij een dergelijke arbeid het sterftecijfer zeer hoog moest zijn, vooral onder de kinderen. Velen stierven dan ook aan longtering.

Botsingen konden niet uitblijven en toen in 1880 de conjunctuur zich begon te beteren, kwam er onder de arbeiders verzet tegen de hun uitgebuitende klasse. De eerste textielstaking brak uit op 12 Jan. 1888, omvatte 700 arbeiders en duurde 4 maanden.

Wordt vervolgd.

is geen denken aan, dat men door daar te werken een inzicht kan krijgen in de gang van het bedrijf of in de vraagstukken van de atoomenergie.

Slechts aan enkelen der „opperste leiders“ is het vergund een overzicht over het geheel te hebben, en het is nog maar de vraag, hoe ver zelfs hun kennis en inzicht gaat.

Onder deze omstandigheden kunnen we niet anders doen dan te trachten uit dat, wat zo nu en dan los is gelaten, ons een zo goed mogelijk inzicht te verwerven. Dit is geen gemakkelijke taak, maar het is het enige, wat we kunnen doen. De technische en maatschappelijke krachten, die hier in het spel zijn, zijn echter te geweldig, te allesbeheersend, dan dat we in ons niet weten zouden kunnen berusten. Daarom moeten we proberen ons door deze opgave heen te werken. En het zal wel blijken, dat we daarmee een heel eind kunnen komen.

Natuurlijk kunnen we niet verwachten alle problemen volledig onder de knie te zullen krijgen. Maar het is al heel wat, als we de grote technische en maatschappelijke problemen die met de atoomenergie samenhangen op een verstandige manier kunnen bespreken en als we orde weten te scheppen in de chaotische berichtgeving, die de kranten ons voorzetten.

Wij, arbeiders, hebben geen belang bij de twisten tussen het Westerse monopolie-kapitalisme en het Russische Staatskapitalisme. Wij hebben slechts een internationaal klassebelang in het verzet tegen elke uitbuiting en in de strijd voor een gemeenschap van vrije en gelijke producenten, het Communisme. Daarom moeten wij bouwen aan het klassefront.

Wat is communisme? Vervolg van pag. 2 van de opkomende burgerlijke democratie, in het destijds nog jonge kapitalisme, het wezen van de staat niet volledig herkend. Nog later meende de revolutionaire vleugel der arbeidersbeweging, dat zij na vernietiging van de burgerlijke staat, een proletarische staat kon vestigen. Rusland heeft in dit opzicht nieuwe bewijsvoering geleverd, dat staatsorganisatie geen bevrijding van de arbeidersklasse kan brengen. Ook hier voltrok zich een sterker worden van de klasseoverheersing over de arbeiders en nergens anders ter wereld is vermoedelijk de arbeidersslavernij zo intens, de arbeidersonmacht zo groot, als juist daar. Het minste geringste verzet tegen de heersende bovenlaag, wordt daar met broodroof, kerker en kogel bestraft. Stel U eens de vraag, wat er gebeuren zou met arbeiders, die in het Russische bedrijfsleven hun macht, hetzij door staking of langzaam aan, tot gelding zouden willen doen brengen. En toch geldt ook voor Rusland, dat de arbeiders eens, onder de druk der omstandigheden, die weg zullen opgaan. Wat wettigt het vertrouwen dat de daar heersende bovenlaag, anders dan

Hoe ziet Spartacus onze klassepositie?

De arbeidersklasse is zelf een product van de kapitalistische productiewijze, zoals die in een zekere periode van de geschiedenis moest groeien. De komst van het kapitalisme bracht het einde van het feodalisme. Met andere woorden de heersende klassen uit het feodale tijdperk (adel, geestelijkheid en monarchaal absolutisme) moesten plaats maken voor de opkomende bourgeoisie, althans een belangrijk deel van haar macht aan deze afstaan. Alle destijds onderliggende klassen namen met de bourgeoisie deel aan die strijd, ook de nog zwakke arbeidersklasse. De idealen der bourgeoisie heersten daardoor ook de hoofden van de arbeiders. Eigen klasse-idealens bestonden slechts zeer vaag, doortrokken van burgerlijke opvattingen en in de toch nog maar kleine arbeidersklasse, dan nog maar bij een zeer kleine minderheid. De overwinning van de bourgeoisie was niet direct, niet overal tezelfdertijd, en niet volkomen. Zo werd de parlementaire democratische staat een ideaal, waar nog lang voor gestreden moest worden. En uit de aard van de zaak stond de jonge, langzamerhand ontwakende arbeidersbeweging in die strijd aan de zijde van de bourgeoisie. Zo kon het niet anders of de strijd van de arbeiders zelf, voor betere levensvoorwaarden in een bovendien rijker en rijker wordende samenleving, volgde de historische banen. De klassestrijd van de arbeiders richtte zich steeds positiever op verbetering van de sociale verhoudingen, te bereiken door vergrote invloed in het staatkundige leven. De Marxistische stroming in de sociaal-democratie kon met haar principiële kritiek tegen de tijdelijke stroom des tijds niet op. De schijnsuccessen bleken te imponeren. De traditie ook, won het onder die omstandigheden van het in het algemeen juiste principiële inzicht, dat intussen zelf ook beperkt was door het feit, dat dit kapitalisme nog in volle bloei stond en de perspectieven van het monopolie- en staatskapitalisme te ver af. Nu is het zover dat concentratie en organisatie

in de overige wereld, anders ook dan in de gehele geschiedenis der mensheid, eens vrijwillig plaats zal maken voor de thans aan haar macht onderworpen arbeidsslaven? Immers niets! Heeft men geen reden vertrouwen te stellen in de heersende klasse in het monopolie-kapitalisme, had men geen reden dat vertrouwen te stellen in het Hitler-regime, men heeft evenmin reden dit vertrouwen te geven aan de Russische staatsbureaucratie. De bevrijding van de arbeidersklasse is het werk van haarzelf en die bevrijding is er van afhankelijk of die klasse leert begrijpen, dat haar macht ligt in de schepping van eigen strijd- en machtsorganen in de bedrijven.

Het is geen wonder, dat een oude strijder als Trotzki, die heel zijn denken had gericht op de noodzakelijkheid van de proletarische staat, aan het einde van zijn strijders-leven tot wanhoop vervallen is, bij het aanschouwen van wat internationaal en in het bijzonder in Rusland is gegroeid. Wanneer hij verklaarde, dat hij als oude veteraan, „zich verplicht ziet, al zijn ideeën en zijn oer-eigenste inzichten te herzien“, dan kunnen wij daarmede instemmen, echter zonder zijn pessimisme inzake de onmacht van de arbeidersklasse om te overwinnen, te delen.

Wij wijzen er op, dat ook Trotzki slechts van die onmacht is uitgegaan, bij zijn hele conceptie van partij en staat. De arbeidersklasse zal zich inderdaad volledig moeten herzien ten aanzien van de weg en de strijd om het communisme. En zij zal dat leren. Eens zal zij beseffen, dat die strijd haar eigen strijd is; dat zij begint in

van het stelsel de positie van het monopolisme en van de staat duidelijk zichtbaar maken voor de denkende bewuste klassestrijders. Maar de traditie werkt lang na en de arbeidersklasse als geheel, vastgeroest in deze tradities, moet nog de ervaringen opdoen, dat de staat het organiserend en dwingende apparaat is, dat de arbeiders van het zelfbeheersens der productiemiddelen verwijderd houdt.

De strijd der arbeiders gaat voort, maar nog moeten zij leren dat elke staatsorganisatie vijandig is aan hun streven. Nog moeten zij leren dat elk systeem, dat berust op boven de werkers zelf geplaatst gezag, tot onderwerping en uitbuiting voert. Nog moet groeien het bewustzijn, dat alleen die klasse kan heersen, die het productie-apparaat beheerst en dat dus de strijd van de arbeiders gevoerd moet worden om het zelfbeheer van de bedrijven en de gehele economie.

Zolang dat besef niet bij allen is doorgedrongen, zullen er steeds weer arbeiders zijn, die inplaats van op zichzelf als klasse, op anderen, mensen, partijen en staten gaan vertrouwen. Maar steeds weer zal dit op teleurstelling uitlopen.

Zo is nu de positie van de arbeidersklasse. Soms begint een zwakke of sterkere eigen strijd, maar in het algemeen wordt de klasse gebruikt door staatkundige en economische machten, hetzij van Russische of Amerikaanse zijde, die hun gouden eieren beloven, om in werkelijkheid van hun goed vertrouwen en dienstbaarheid gebruik te maken tegenover de imperialistische tegenstander.

Al het doen en laten van de Spartacus-bond moet er op zijn gericht, het wordend inzicht in de klassepositie van de arbeiders te bevorderen en in de strijd van de klasse actief werkzaam te zijn, opdat haar klassegenoten, de eigen strijd, voor eigen doel zo spoedig mogelijk leren strijden. Dat laatste bedoelt Spartacus met het Derde Front, het arbeidersfront.

de bedrijven en om de beheersing van de bedrijven. Want communisme, dat is een gemeenschap der werkers, die hun eigen werktuigen, hun eigen productie-apparaat gemeenschappelijk beheersen.

Wat ons opviel.

DER FRISCHE FROEHLICHE KRIEG!

NEDERLAND HELPT INDIË! 2 vrolijke rimboestrijders zoeken langs deze weg enige verpozing en ontspanning in de vorm van 2 vlotte correspondentievriendinnen.

Gedeelte van een advertentie Parool dd. 1 April.

NATIONALISATIE EN NOG WAT...

Volgens een bericht in Het Parool dd. 1 April, zijn de elektrische bedrijven in Engeland genationaliseerd. Voorzitter van het nieuwe centrale lichaam is Lord Citrine, de vakverenigingsleider, met een salaris van 8500 pond.....

Werft nieuwe abonnees voor „Spartacus“

17 APRIL 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 16

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Vrije mannen en vrouwen

Deze maand is dan de wet voor het hulpprogramma aan Europa door president Truman ondertekend. Het plan Marshall zal worden uitgevoerd. Niet minder dan 5300 miljoen dollar zijn voor zestien Europese landen beschikbaar gesteld. Daarvan zullen 1000 miljoen dollar moeten worden terugbetaald. Vier-vijfde ongeveer kan als „geschenk“ worden aangemerkt. Daarmee zijn de weldaden nog niet ten einde. Griekenland en Turkije ontvangen 275 miljoen voor economische en militaire hulp. Ongeveer veertien dagen tevoren sloten Engeland, Frankrijk en de z.g. Benelux-landen (België, Nederland en Luxemburg) te Brussel een verdrag van samenwerking en bijstand op economisch, sociaal, cultureel en militair gebied. Op de dag dat in Europa in de pers het bericht verscheen van de ondertekening door Truman van de wet voor hulp aan Europa, verscheen tegelijk de publicatie, dat men er te Washington van overtuigd is, dat Truman spoedig het Amerikaanse parlement zal verzoeken, de landen die het vijfmogendheden-verdrag ondertekenden, te steunen met militaire uitrusting. Dezelfde dag, dat dit vijfmogendheden-verdrag werd ondertekend, heeft president Truman, eveneens aan het Amerikaanse parlement (het congres) voorgesteld, de wetten voor algemene dienstplicht weer in te stellen.

Voegen we daaraan toe, wat aan de andere zijde door Rusland, in deze dagen werd bereikt ten aanzien van Tsjecho-Slowakije en Finland, dan hebben we ongeveer een beeld van de huidige economische en politieke situatie. Dat wil zeggen, het wordt ons dan duidelijk, in welke atmosfeer wij allen leven.

Bij de ondertekening van de wet op het hulpplan sprak Truman onder meer uit: „Vrije mannen en vrouwen zullen overal hernieuwde hoop krijgen, dat eemaal vrede op aarde zal heersen.“ De pers schrijft: „een overwinning van de democratie.“

Men vraagt zich bij dit alles als nuch-

ter beoordeelaar af, wat nu toch eigenlijk onder deze omstandigheden de grote massa begrijpt en ondergaat. „Vrije mannen en vrouwen. Geschenken en weldaden. Leniging van de honger. Militaire bewapening. Hulpplan. Dienstplicht. Hernieuwde hoop. Vrede op aarde.“ Om gek van te worden. Is die hele stampot dan niet voldoende om de massa duidelijk te maken, dat het alles slechts frasen zijn van de machthebbers, om de felle concurrentiestrijd voor de grote massa te bemantelen?

Laten wij desondanks nog eens ingaan op enkele van de hier vermelde feiten.

Duidelijk is, dat in veel machtiger vormen en combinaties dan in het verleden, de strijd om grondstoffen- en afzetgebieden, de strijd om invloedssferen wordt gevoerd. Wel woelen daarbij kleine en grote imperialistische belangen dooreen, maar zoals het kleinbedrijf steeds meer afhankelijk wordt van bankwezen en grootbedrijf, zo worden ook kleine kapitalistische machten en landen steeds meer afhankelijk van de grote. Steeds meer moeten de kleine landen zich economisch en politiek inschakelen in het grotere geheel van de machtiger formaties.

Terwijl dus niet kan worden ontkend, dat de eersten nog hun eigen belangen hebben, staat het vast, dat zij daarvan alleen dan wat terecht kunnen brengen, wanneer zij zich instellen op de groten, ja zich inschakelen in één van de grote strijdende partijen. Al wat klein is, wordt machteloos en afhankelijk. Als dit reeds geldt voor de kleine kapitalistische staten, dan kan men begrijpen, dat dit in nog sterker mate van toepassing is, op de in die kleine staten bestaande ondernemingen en dan is het vanzelfsprekend, dat het proletariaat overal, als overheerste klasse, in het geheel niets te vertellen zal hebben, zolang het internationaal deze orde als de normale aanvaardt.

Ook het gebeuren met het z.g. Vijf-mogendheden-verdrag waarover wij hierboven schreven, is alleen te begrijpen, wanneer men dit machtsstreven van alle richtingen in het denken betreft. Het

Westen, met inbegrip van Engeland, heeft, hoe verschillende belangen elkaar ook kruisen, dit gemeen, dat het in de tweede wereldoorlog in betekenis sterk is gedaald. De economie van elk van die landen is gedesorganiseerd, hun productiekraft is, zeker in verhouding tot de wereldproductie, afgenomen. Hun kapitaalpositie en verhouding van in- en uitvoer zijn veel slechter geworden. Dat wil zeggen in de concurrentiestrijd zijn zij verzwakt en stuk voor stuk dreigen zij in volkomen afhankelijkheid te geraken van de grote, nieuw gegroeide machten. Ondanks de op vele punten bestaande onderlinge tegenstellingen, pogen zij, naast nationale ordening, die de naam krijgt van socialistische politiek, tot onderlinge samenwerking te komen. Daarin zien zij een mogelijkheid, om zich in de wereld te handhaven. Zich te handhaven tegenover Rusland..... en tegenover Amerika.

Maar de grote tegenstelling Rusland—Amerika beheerst toch dit pogen. De grootste dreiging voor het West-Europese kapitalisme is daarbij vanzelfsprekend Rusland. Geraakt West-Europa onder zijn invloedssfeer, dan betekent dat, dat de huidige machthebbers steeds meer worden uitgeschakeld. Nieuwe bureaucraten zullen de kapitalistische heersers in snel tempo vervangen en de economie wordt geheel en al gericht naar het belang van het Russische blok, de Russische heersende klasse.

Het West-Europese kapitalisme kan tegenover die bedreiging de hulp van het toch min of meer aan hem verwante Amerikaanse monopolie-kapitalisme niet ontberen. Zo groeiden naast elkaar Vijf-mogendhedenverdrag en Marshall-politiek. Amerika wil steunen, maar het wil dat alleen doen, indien daarbij tegemoet wordt gekomen aan zijn verlangen om de Amerikaanse monopolie-belangen te dienen. Duidelijk wordt in Amerika het verlangen geuit, dat de steunverlening aan Europa gepaard moet gaan, met een afsluiting van de ordeningspolitiek, de nationalisatie-politiek in Engeland en de andere Europese landen. En al moge officieel worden tegengesproken, dat Amerika dudsonig politieke eisen zou stellen, de verhoudingen liggen zo duidelijk, en ook de feiten zijn zo klaar,